

Kursplan

för kurs på avancerad nivå

Samhällskunskap IV med didaktisk inriktning, specialisering mot statsvetenskap med examensarbete

30.0 Högskolepoäng

30.0 ECTS credits

Social Science with an Educational Perspective IV, Specialization in Political Science including thesis

Kurskod:	SVL301
Gäller från:	HT 2016
Fastställd:	2008-10-17
Ändrad:	2016-03-22
Institution	Statsvetenskapliga institutionen
Ämne	Samhällskunskap

Beslut

Fastställd av prefekten vid Statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet 2008-10-17. Godkänd av Lärarutbildningsnämnden 2009-05-08 att ingå i lärarexamen. Reviderad av prefekten vid Statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet 2016-03-22.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

För tillträde till kursen krävs att kurserna Samhällskunskap med didaktisk inriktning I-II 1-60 hp samt Samhällskunskap med didaktisk inriktning, specialisering mot statsvetenskap III, 61-82,5 hp samt kursen Samhälle, kultur och lärande II, 7,5 hp är godkända.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
3022	Statsvetenskapliga metoder	7.5
3004	Utbildning och politik	7.5
3003	Seminarium med självständigt arbete	15

Kursens innehåll

Denna kurs ger fördjupade kunskaper inom det statsvetenskapliga området utbildning och politik: orientering om olika statsvetenskapliga perspektiv med utbildningsvetenskaplig relevans. Kunskap om statsvetenskapliga forskningsproblem och metoder. Specialområdet utbildning och politik syftar dels till en fördjupning, dels som en relevant utgångspunkt för det självständiga arbetet. Inom ramen för en statsvetenskaplig undersökning skall vetenskapliga metoder och teorier användas för att belysa empiriska/teoretiska problem inom ämnet.

Förväntade studieresultat

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- Redogöra för:

- * centrala teorier och perspektiv, både muntligt och skriftligt, inom det specialområde som kursen utgörs av;
- * centrala problemställningar inom statsvetenskaplig forskning;
- * interaktiva materialinsamlingsmetoder, kvantitativa och textanalytiska metoder samt metoder för att studera policy och implementering.

- Förstå och exemplifiera:

- * hur olika teorier/perspektiv kan belysa politikfrågor inom det specialområde som kursen utgörs av;

* betydelsen av forskningsdesign, dvs. kopplingen mellan problemställning, val av metod och de resultat som redovisas;

* möjligheter och begränsningar med interaktiva materialinsamlingsmetoder, kvantitativa och textanalytiska metoder samt metoder för att studera policy och implementering;
* de olika delarna i forskningsprocessen.

- Tillämpa och använda sig av:

* relevanta teorier på ett självständigt sätt;
* relevanta metoder inom ramen för det självständiga arbetet;
* en akademisk skrivstil.

- Värdera, jämföra och kontrastera:

* teorier och metoder på ett självständigt och kritiskt sätt i så väl muntlig som skriftlig form.

Undervisning

I huvudsak utgörs undervisningen av seminarier. På delkursen Statsvetenskapliga metoder förekommer också föreläsningar. Närvaron vid seminarier är obligatorisk. På delkursen Självständigt arbete förekommer både individuell och kollektiv handledning. Student som vill byta handledare ska kontakta studierektor, som administrerar bytet i mån av resurser. Student som under det aktuella kurstillfället inte blir klar i tid med ett påbörjat självständigt arbete har inte rätt till mer handledartid. Dock har studenten alltid rätt att få sitt arbete bedömt vid efterföljande examinationstillfälle.

Kunskapskontroll och examination

Examinationsformerna varierar beroende på delkurs. Olika examinationsformer tillämpas. Examinationsform beslutas av respektive delkursansvarig. Exempel på examinationsformer som kan tillämpas på kursen är löpande examination, salskrivning, hemskrivning, inlämningsuppgifter samt ett självständigt arbete.

Information om examination lämnas i början av respektive delkurs.

Vid betygsättning används en sjugradig målrelaterad skala där A, B, C, D, och E är graderingar av godkända betyg. F och Fx används som graderingar av underkänt. Delkursens betygskriterier delas ut vid respektive delkursstart. Studerande som fått betyget F eller FX på ett prov två gånger av en examinator har rätt att begära att en annan examinator utses för att bestämma betyg på provet.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer

Begränsningar

På delkurser som examineras genom hemtentamen eller självständigt arbete kan komplettering av examinationsuppgiften medges om betyget är Fx och om information om att komplettering finns som möjlighet på kursen återfinns i studiehandledning för den aktuella kursen. Den kompletterande uppgiften ska i dessa fall lämnas in inom en vecka efter att kompletteringsuppgift har meddelats av examinator. Vid godkänd komplettering av brister av förståelsekaraktär: mindre missförstånd, smärre felaktigheter eller i någon del alltför begränsade resonemang, används betyget E. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A-E. Komplettering medges aldrig för salskrivning.

Övrigt

Kursen ges för studenter antagna till lärarutbildningen för skolår 7-9 och gymnasieskolan.

Riktlinjer: Kursen är en specialiseringskurs inom lärarprogrammet och omfattar 30 hp i samhällskunskap med didaktisk inriktning, specialisering mot statsvetenskap. Kursen bygger på inriktningen Samhällskunskap med didaktisk inriktning I-II 60 hp, och på Samhällskunskap med didaktisk inriktning III, specialisering mot statsvetenskap, 61- 82,5 hp, samt på Samhälle, kultur och lärande I och II. Kursen är främst avsedd för studenter som ämnar avlägga lärarexamen om 270-330 hp.

I ämnet statsvetenskap motsvarar kursen den tredje terminen inom ämnet – statsvetenskap

Kursen får inte medtagas i examen samtidigt med sådan, inom eller utom landet genomgången kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i denna kurs.

Kurslitteratur

DELKURS 1: STATS-VETENSKAPLIGA METODER, 7,5 HP

BESKRIVNING

Delkursen syftar till att ge fördjupade kunskaper om metoder som används inom statsvetenskaplig forskning. Kursen består av tre block som fokuserar på analysmetoder: kvantitativa metoder, textanalytiska metoder samt metoder för att studera policy och implementering. Vidare tar kursen upp interaktiva materialinsamlingsmetoder, forskningsdesign och vetenskapsteoretiska frågeställningar. Inom ramen för kursen inkluderas en introduktion till statistikprogrammet SPSS samt verktyg för att kunna ringa in ett forskningsfält och hitta tidigare forskning. Delkursen ger vidare verktyg för granskning av statsvetenskaplig forskning och tillämpning av olika metoder.

MÅL

Kunskap och förståelse

Efter delkursen förväntas studenterna kunna:

- * redogöra för interaktiva materialinsamlingsmetoder, statistiska och textanalytiska analysmetoder samt metoder för att studera policy och implementering;
- * förklara och exemplifiera vad en forskningsdesign är och hur den kan se ut och vilka vetenskapsteoretiska problem som aktualiseras vid användandet av olika metoder.

Färdighet och förmåga

Efter delkursen förväntas studenterna kunna:

- * tillämpa interaktiva materialinsamlingsmetoder som intervjuer och surveys, olika statistiska analysmetoder, olika textanalytiska metoder samt metoder för studier av policy och implementering;
- * jämföra och kontrastera olika metoder för materialinsamling och analys;
- * ringa in ett forskningsfält och söka efter tidigare litteratur;
- * göra enklare statistiska analyser med hjälp av SPSS.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter delkursen förväntas studenterna kunna:

- * resonera kring för- och nackdelar med de olika materialinsamlings- och analysmetoder som presenterats under kursen;
- * granska och värdera statsvetenskapliga undersökningar med avseende på insamlings- och analysmetoder;
- * reflektera över för- och nackdelar samt vetenskapsteoretiska dilemman i de egna metodvalen, samt att förhålla sig resonerande till dessa val.

LITTERATUR

Böcker

Bergström, Göran och Kristina Boréus (2012). *Textens Mening och Makt*. Studentlitteratur. 536 sidor.

Pollock, Phillip H., III (2015). *The Essentials of Political Analysis*. 5th edition. 280 sidor.

Artiklar

Achen, Christoph H. (2002). "Advice for students taking a first political science graduate course in statistical methods." *Political Methodologist* 10(2):10–12. 2 sidor, mondo.

Agassi, Joseph (2012). "The essential Popper", *Popper and His Popular Critics*, Berlin: Springer. (8 sidor). [Elektronisk resurs]

Beach, Derek & Pedersen, Rasmus Brun (2013) "Chapter 2: The three different variants of process-tracing and their uses". In *Process-Tracing Methods: Foundations and Guidelines*. University of Michigan Press (e-bok på SUB), s. 9-22 (14 sidor).

Collier, David (2011). *Understanding process tracing*. *PS: Political Science and Politics* 44 (4), sid. 823-30. 7 sidor, mondo.

della Porta, Donatella (2008), *Comparative analysis: case-oriented versus variable-oriented research*. I Donatella della Porta & Michael Keating, *Approaches and Methodologies in the Social Sciences*, s. 198-222 (SUB).

Gustafsson, Maria-Therese & Livia Johannesson (2016). "Introduktion – Betydelsen av etnografi för studiet av politik" i Gustafsson, Maria-Therese & Livia Johannesson (red), *Introduktion till politisk etnografi: metoder för statsvetare*, Gleerups förlag: Malmö, (ca 25 sidor).

Hay, Colin (2006). "Political Ontology", *The Oxford Handbook of Contextual Political Analysis*, Robert E. Goodin and Charles Tilly (ed.), Oxford University Press. (14 sidor). [Elektronisk resurs]

Héritier, Rainer (2008), Causal explanation. I Donatella della Porta & Michael Keating, Approaches and Methodologies in the Social Sciences, s. 61-79 (SUB).

Harold Kincaid, (1995). "Social Sciences", Philosophical Foundations of the Social Sciences: Analyzing Controversies in Social Research, Cambridge : Cambridge University Press. (22 pages) [Elektronisk resurs]

Pachirat, Timothy. "The political in political ethnography: Dispatches from the kill floor." Political ethnography: What immersion contributes to the study of power (2009): 143-161 (19 sidor, mondo).

Schmitter, Philippe (2008), The design of social and political research. I Donatella della Porta & Michael Keating, Approaches and Methodologies in the Social Sciences, s. 263-295 (33 sidor) (SUB).

Singleton, R., & Straits, B. (2012). Survey interviewing. In Jaber F. Gubrium, James A. Holstein, Amir B. Marvasti, & Karyn D. McKinney (Eds.), The SAGE handbook of interview research: The complexity of the craft. (2nd ed., pp. 77-99). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc. doi: <http://dx.doi.org.ezp.sub.su.se/10.4135/9781452218403.n6>. E-bok via SUB. (22 sidor)

Söderström, Johanna (2016) "Livsberättelser: att leva och förstå politik efter krig" i Gustafsson, Maria-Therese & Livia Johannesson (red), Introduktion till politisk etnografi: metoder för statsvetare, Gleerups förlag: Malmö. (ca 12 sidor)

Tansey, Oisín (2007). "Process Tracing and Elite Interviewing: A Case for Non-probability Sampling." PS: Political Science & Politics 40(4), Sida 765-772 (8 sidor).

Tornhill, Sofie. (2016). "Improvisation och reflexivitet: att studera makt och marginalisering i den globala ekonomin" i Gustafsson, Maria-Therese & Livia Johannesson (red), Introduktion till politisk etnografi: metoder för statsvetare, Gleerups förlag: Malmö. (ca 12 sidor)

Yanow, Dvorna (1993). The communication of policy meanings: Implementation as interpretation and text. Policy Sciences 26. Sida 41-61 (21 sidor).(SUB)

Wagenaar, Hendrik (2007) "Interpretation and intention in policy analysis" in Fischer, Frank, Gerhard Miller & Mara S Sidney (eds) Handbook of public policy analysis: theory, politics, and methods. Boca Raton :Taylor & Francis. (12 s) (E-bok)

Ytterligare artiklar och/eller undervisningsmaterial kan tillkomma.

Övrigt
Studentlicens till SPSS

Vidareläsning för den intresserade
Marsden, Peter V. & Wright, James D. (eds.), Handbook of Survey Research, Second Edition. God forskningssed, Vetenskapsrådet, 2011, www.vr.se

DELKURS 2: UTBILDNING OCH POLITIK

Kursbeskrivning:

Delkursen syftar till att problematisera frågor kring hur skolan styrs och kan styras från både teoretiska och empiriska utgångspunkter. Förändringar inom skolans övergripande styrsystem och införandet av mål- och resultatstyrning diskuteras och sätts i relation till en rad aktuella frågor inom den utbildningspolitiska debatten. Dessa frågor utgörs på en övergripande nivå bl.a. av det ökade inslaget av marknadsstyrning och valfrihetsreformer, vilka kommer att diskuteras utifrån såväl olika samhällsvetenskapliga perspektiv som i förhållande till den svenska och europeiska skolpolitiska debatten. Dessa reformer aktualiserar därmed också utbildningspolitiskt relevanta diskussioner om exempelvis likvärdighet och segregation. Förändringarna i styrsystemet aktualiserar dock även förändringar på en mer verksamhetsnära nivå. I relation därtill kommer t.ex. frågor om lärarens roll som uttolkare av styrdokument och möjligheter att styra läraren att fokuseras. Som ett konkret exempel på den förstnämnda problematiken kommer lärares uttolkningar av värdegrundsarbetet att diskuteras i förhållande till frågor om kön och sexualitet, och i förhållande till den andra typen av problematik kommer bl.a. reformer av lärarutbildningen att diskuteras.

Mål:

Efter avslutad delkurs förväntas studenten kunna:

- Redogöra för centrala utvecklingslinjer och förändringar avseende styrningen av skolan.
- Jämföra och diskutera hur de förändrade styrsystemen tar sig uttryck på olika nivåer och platser, exempelvis övernationell nivå respektive nationell nivå och storstad respektive småstad.
- Analysera och problematisera tendenser och fenomen kopplade till styrningen av skolan, såsom segregation, bristande likvärdighet, marknadifiering och professionalisering av läraryrket.
- I muntlig och skriftlig form presentera jämförelser och analyser av de utbildningspolitiska teman som delkursen behandlar
- Med hjälp av kurslitteraturen kunna analysera utbildningspolitiska händelser och debatter.
- Jämföra och värdera olika sätt att analysera utbildningspolitik.

Litteratur:

Böcker:

Bunar, Nihad & Sernhede, Ove (red.) (2013) Skolan och ojämlikhetens urbana geografi: om skolan, staden och valfriheten. Göteborg: Daidalos, urval ca 120 sidor

Jarl, Maria (2012), Skolan och det kommunala huvudmannskapet. Malmö: Gleerups

Jarl, Maria & Pierre, Jon (red), (2013), Skolan som politisk organisation, Malmö: Gleerups

Martinsson, Lena och Reimers Eva (red), (2008), Skola i normer, Malmö: Gleerups, 167 s.

Olssen, Mark & Codd, John & O'Neill, Anne-Marie (2004), Education Policy, Globalizations Citizenship & Democracy, kap 10, London: SAGE, 15 s. (Tillhandahålles av undervisande lärare)

Englund, Tomas & Quennerstedt, Ann (2008), ”Likvärdighetsbegreppet i svensk utbildningspolitik”, i Englund, Tomas & Quennerstedt, Ann (red.), Vadå likvärdighet? Göteborg: Daidalos, 18 s. (Tillhandahålles av undervisande lärare)

E-bok

Sjöberg, Lena, (2011), Bäst i klassen, Göteborgs universitet

E-tidskriftsartiklar:

Lundahl, Lisbeth, ”Skilda framtidsvägar – Perspektiv på det tidiga 2000-talets gymnasierreform”, Utbildning och Demokrati 1/2008, 23 s.

Offentligt tryck

Skolverkets kunskapsöversikt 2009: Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? (Sammanfattande analys) 55s.

DELKURS 3: SEMINARIUM MED UPPSATSARBETE

BESKRIVNING

Det självständiga arbetet inom statsvetenskap III utgörs av en undersökning av ett statsvetenskapligt problem med anknytning till vald specialkurs. Till formen är det självständiga arbetet en uppsats som beräknas ta cirka två månaders heltidsstudier. Varje uppsatsseminarium leds av en lärare från någon av de så kallade specialkurserna. Uppsatsämne väljs i samråd med specialkursens handledare/seminarielärare.

MÅL

Studenten skall efter genomgången delkurs kunna:

- formulera ett statsvetenskapligt forskningsproblem;
- planera och genomföra en samhällsvetenskaplig undersökning, inklusive argumentation, analys och tolkning av resultat, inom givna tidsramar;
- formulera sig tydligt i enlighet med vetenskaplig praxis;
- tillämpa en samhällsvetenskaplig metod och diskutera för- och nackdelar med olika tillvägagångssätt;
- samla empiri i vid mening och analysera denna utifrån teoretiska eller normativa perspektiv;
- visa förmåga att göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska

aspekter;

- visa självständighet och ha ett kritiskt förhållningssätt till arbetet, inklusive förmåga att kritiskt reflektera kring undersökningen, dess olika delar och slutsatser;
- skriftlig och muntlig presentation och diskussion av den egna undersökningen samt muntlig granskning och diskussion av andra uppsatsprojekt

Dessutom skall uppsatsen uppfylla de omfångskriterier och föreskrifter som meddelas vid kursstart.

Vid betygssättning av det självständiga arbetet används ovan nämnda mål som bedömningsgrunder. Delkursens betygskriterier delas ut vid delkursstart.

LITTERATUR

Rekommenderad referenslitteratur:

Sanne, Marika (2000). Skrivråd för statsvetare, Studentlitteratur, Lund. 80s.